

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

3.6.2024

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite Lausuntopyyntö 24.5.2024 (VN/14431/2024-MMM-2)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kalastuksesta Tenojoen vesistön sivuvesistöissä vuonna 2024.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyynnön aineistoon: Valtioneuvoston asetus kalastuksesta Tenojoen vesistön sivuvesistöissä vuonna 2024. SVK lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Lohenkalastus on kielletty kokonaan ulkopaikkakuntalaisilta kalastusmatkailijoilta Tenojoen pääuomassa vuonna 2024. Pääuoman kalastussäännöt perustuvat Suomen ja Norjan väliseen sopimukseen ja kalastussääntöön. Pääuoman tavoin sivujokien lohikantoja pyritään vahvistamaan lohenkalastusta rajoittamalla. Tenojoen sivuvesien kalastusta säädellään kansallisella lainsäädännöllä. Lausuntopyynnön muistion mukaan Suomen puoleisista sivujoista vain Utsjoen lohikannan tila on kohtuullinen, mutta ei niin hyvä, että lohenkalastuksen rajoituksia voitaisiin laajasti vähentää.

Utsjoen osalta asetuksen luonnoksessa esitetään lohen kalastusajaksi vain kaksi vuorokautta 1.-3. heinäkuuta 2024. Lyhyt kalastuskausi koskisi kaikkea loheen kohdistuvaa kalastusta. Muiden lajien kuin lohen kalastuskausi vaihtelisi pyyntitapojen mukaan siten, että pyydyskalastuksella olisi lyhyemmät pyyntiajat ja viehekalastuksen sallittu ajanjakso olisi 1. kesäkuuta - 31. elokuuta. Kaikkea kalastusta säädeltäisiin lisäksi muillakin ajallisilla ja alueellisilla rauhoituksilla. Asetuksen lisäksi kalastusta voitaisiin säädellä tarvittaessa tiukemmin paikallisten kalastuslupien lupaehdoilla.

SVK:n näkemyksen mukaan Tenojoen vesistön sivuvesistöjen lohikannat ovat edelleen tieteellisen näytön perusteella heikot. SVK kannattaa tieteelliseen näyttöön tukeutuvaa lähes kaikkien sivujokien lohenkalastuksen kieltä vuonna 2024. Utsjoen lohikannan tilan perusteella joessa voidaan sallia esitetty hyvin pienimuotoinen lohenkalastus.

Tenojoen pääuoman tapaan muiden lajien kalastus on mahdollista myös ulkopaikkakuntalaisille kalastusmatkailijoille Utsjoessa vuonna 2024 myynnissä olevien lupamäärien puitteissa ja lupaehdoin. Muissa sivujoissa ulkopaikkakuntalaisten kalastusmahdollisuudet ovat heikommat tai kalastuslupia ei ole lainkaan saatavissa toistaiseksi.

TAUSTATIETOJA LAUSUNTOPYYNNÖN AINEISTOISTA

Vuoden 2023 Tenon lohikantojen tila –raportissa yhtä lukuun ottamatta kaikki Suomen sivujoet on arvioitu alhaisimpaan tilaluokkaan. Ainoastaan Utsjoen vesistössä kutukantatavoitteiden saavuttamisen todennäköisyys on ollut hieman muita sivuvesiä parempi ja vesistö on arvioitu keltaiseen tilaluokkaan, missä kutukantatavoitteiden saavuttamisen todennäköisyys on 40–75 % ja vuosittainen arvio kutukantatavoitteen saavuttamisesta on yli 75 %. Utsjoen vesistössä on otettava myös huomioon se, että siellä tavataan useita geneettisesti eriytyneitä lohipopulaatioita yhden yhtenäisen lohikannan sijaan ja näiden populaatioiden tilaa ei tunneta tarkasti. Tilaluokan kriteereiden perustella lohenkalastuksen hyvin rajattua sallimista voidaan harkita vain Utsjoella. Nämä eri sivujokien erityispiirteet on otettu huomioon pyyntivälineitä ja kalastusaikoja koskevassa säätelyssä.

Lohen kalastuskausi vavalla ja vieheellä Utsjoessa. Vapakalastuskautta koskevassa pykälässä määriteltäisiin lohen vapakalastukselle sallitun kalastusajan alku- ja loppupäivämäärät, jotka on asetettu Utsjoen vesistöille heinäkuun 1 päivästä heinäkuun 3 päivään maanantaista klo 19 keskiviikkoon klo 19. Kalastuspainetta on tämän lisäksi mahdollista tarvittaessa säädellä myönnettävien kalastuslupien ehdoilla, sekä saalismääriä koskevilla rajoituksilla. Pyyntiajaksi esitetään heinäkuun alkua, jolloin yhtä merivuotta vanhempien lohien yleisin nousuaika vesistöön on päättynyt ja toisaalta lohet eivät vielä ole asettuneet asentokaloiksi kutupaikkojensa läheisyyteen. Heinäkuun alku on myös ollut yleisintä kalastusaikaa silloin, kun laajempi lohenkalastus on ollut mahdollista.

Asetuksessa säädettäisiin, että muiden lajien kalastus Utsjoessa vavalla ja vieheellä olisi sallittua kesäkuun 1. päivästä elokuun 31. päivään.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Petter Nissén (valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja